

OKRESNÝ ÚRAD MALACKY
Odbor krízového riadenia
Záhorácka ulica 2942/60 A, 901 26 Malacky

Číslo: OU-MA-OKR-2024/011596/001

Malacky, 26. januára 2024

Počet strán: 15

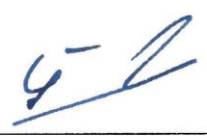
Počet príloh: 2/15

Schvaľujem:

Mgr. Róbert Petko
prednosta

**ANALÝZA
ÚZEMIA OKRESU MALACKY
Z HĽADISKA MOŽNÝCH
MIMORIADNYCH UDALOSTÍ**

Spracoval:

Pavel Šrámek
vedúci odboru

OBSAH: (V zmysle Pokynu SKR MV SR č. SKR-19-21/2014)

A.		Charakteristika územia
	a)	Geografická charakteristika územia
	b)	Demografická charakteristika územia
	c)	Hospodárska charakteristika územia
B.		Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí
B.1.		Oblasti možného ohrozenia mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru
	a)	Viťtor
	b)	Teplotné extrémny
	c)	Búrky a privalové dažde
	d)	Inverzia
	e)	Hmly
	f)	Snehové lavíny
	g)	Snehové kalamity
	h)	Námrazy a poľadovice
B.2.		Oblasti možného ohrozenia svahovými deformáciami a seizmickou činnosťou
	a)	Svahové deformácie
	b)	Seizmická činnosť
B.3.		Oblasti možného ohrozenia povodňami, oblasti možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby
	a)	Povodne
	b)	Vodné stavby
B.4.		Oblasti možného ohrozenia požiarimi a výbuchmi
	a)	Lesné požiare
	b)	Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti
B.5.		Oblasti možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy
	a)	Cestná doprava
	b)	Železničná doprava
	c)	Letecká doprava
	d)	Nehody lanových dráh
	e)	Nehody lodnej dopravy
	f)	Nehody prduktovodov
B.6.		Oblasti možného ohrozenia únikom nebezpečnej látky
	a)	Jadrové zariadenia
	b)	Stacionárne zdroje nebezpečných látok
	c)	Preprava nebezpečných látok
B.7.		Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií
	a)	Ochorenia ľudí

	b)	Ochorenia zvierat
	c)	Ochorenia rastlín
B.8.		Oblasti ohrozené inými druhmi mimoriadnych udalostí
	a)	Oblasti ohrozené rizikami technogénneho charakteru
	b)	Oblasti ohrozené rizikami sociogénneho charakteru
	c)	Oblasti ohrozené rizikami environmentálneho charakteru
	d)	Oblasti ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí
C.		Prehľad rizík na analyzovanom území
	a)	Tabuľka prehľadu rizík možného vzniku mimoriadnych udalostí
	b)	Sily a prostriedky na zdolávanie mimoriadnych udalostí
D.		Záver a odporúčania
E.		Prílohy

A. Charakteristika územia

a) Geografická charakteristika územia

- Poloha územia okresu vzhľadom na susediace okresy.

Okres Malacky sa rozprestiera v juhozápadnej časti SR, medzi riekou Moravou a hrebeňom Malých Karpát. Rieka Morava tvorí štátnu hranicu s Rakúskom, hrebene Malých Karpát sú východnou hranicou s okresom Pezinok. Zo severnej strany susedí s okresom Senica a z južnej s územím hlavného mesta Bratislava.

- Plocha územia okresu.

Územie okresu Malacky sa rozprestiera na rozlohe 948,86 km².

- Geografický profil.

Povrch územia okresu tvoria od západu postupne smerom na východ Záhorská nížina, Borská nížina, Podmalokarpatská zníženina a pohorie Malých Karpát. Celé územie patrí do povodia rieky Moravy, ktorá tvorí západnú hranicu okresu. Na poľnohospodársku činnosť sa využívajú Záhorská nížina a Podmalokarpatská zníženina. Neúrodná pôda je zalesnená buď borovicou ak je tvorená pieskami, alebo listnatými drevinami na ílovitých zeminách. Medzi Záhorskou nížinou a Podmalokarpatskou zníženinou sa rozprestiera Borská nížina zalesnená borovicovými lesmi.

Záhorská nížina od Borskej nížiny je opticky oddelená diaľnicou D2 Bratislava - Kúty. Pohorie Malých Karpát je bohato zalesnené drevinami, prevažne listnatými.

- Podnebie.

Podnebie je mierne, v letných mesiacoch subtropického charakteru, maximálne teploty 30° až 35°C, minimálne -20° až -25°C. Celoročná priemerná teplota 9°C.

Priemerné teploty ročných období v °C:	jar	+8° - +10°	jeseň	+4° - +8°
	leto	+14° - +17°	zima	-4° - -8°

Priemerná ročná teplota pôdy je +7° - +10,3°C.

Množstvo spadnutých atmosferických zrážok:	v nížine	450 mm/m ² ,
	na svahoch Malých Karpát	550 mm/m ² .

Oblačnosť :	jasno	12 %	priemerných dní do roka
	polojasno	52 %	priemerných dní do roka
	zamračené	36 %	priemerných dní do roka

Snehová pokrývka je značne premenlivá v hrúbke i dobe trvania. Na svahoch Malých Karpát začína v decembri a končí v marci s maximálnou hrúbkou 50 cm. Maximálna hrúbka snehovej pokrývky v nížinách je 20 - 30 cm, pričom na slnečných priestranstvách sa stráca.

Vietor - prízemné prúdenie. Prevládajúce smery prízemného prúdenia sú juhovýchodný a severovýchodný s priemernou rýchlosťou vetra 35 - 45 km/h, v nárazoch 70 - 90 km/h, ojedinále aj 110 - 125 km/h, najmä v prechodných ročných obdobiach a v zimných mesiacoch. Prízemné prúdenie je orograficky najsilnejšie ovplyvnené pohorím Malých Karpát. Juhovýchodné prúdenie mení smer pri úpätí Malých Karpát od južného pri obci Lozorno, cez východné pri meste Malacky až po severovýchodné pri obci Studienka. Severozápadné prúdenie mení smer pri úpätí Malých Karpát od juhozápadného pri obci Lozorno až na severovýchodné pri obci Studienka.

Výškové vetry - početnosť výškových vetrov:

- západných, juhozápadných a severozápadných smerov 46 %
- východných, severovýchodných a juhovýchodných smerov 35 %.

- Významné chránené prírodné územia.

Územie okresu čiastočne zasahuje do Chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty a Chránenej krajinej oblasti Záhorie. Nachádza sa v ňom dvanásť prírodných rezervácií.

V Chránenej krajinej oblasti Záhorie sa nachádza:

- Národná prírodná rezervácia Horný les, katastrálne územie (ďalej len „k. ú.“) Vysoká pri Morave
- Národná prírodná rezervácia Dolný les, k. ú. Vysoká pri Morave
- Prírodná rezervácia Bogdalický vrch, k. ú. Suchohrad
- Prírodná rezervácia Šmolzí, k. ú. Suchohrad
- Národná prírodná rezervácia Abrod, k. ú. Veľké Leváre a Závod
- Prírodná rezervácia Bezedné, k. ú. Plavecký Štvrtok

V Chránenej krajinej oblasti Malé Karpaty sa nachádza:

- Prírodná rezervácia Pod Pajštúnom, k. ú. Borinka
- Prírodná rezervácia Strmina, k. ú. Borinka
- Prírodná rezervácia Roštún, k. ú. Sološnica a Plavecké Podhradie
- Prírodná rezervácia Plavecké hradné bralo, Pohanská a Skalka, k. ú. Plavecké Podhradie
- Prírodná rezervácia Kršlenica, k. ú. Plavecký Mikuláš
- Prírodná rezervácia Vysoká, k. ú. Rohožník a k. ú. Kuchyňa

- Chránené prírodné výtvy:

Jaskyňa Deravá skala, Jaskyňa Tmavá skala, v k. ú. Plavecký Mikuláš
Plavecká Jaskyňa, v k. ú. Plavecké Podhradie

b) Demografická charakteristika územia

Obyvateľstvo okresu je väčšinou slovenskej národnosti s vekovou skladbou zodpovedajúcou obyvateľstvu západného Slovenska. V nižšej miere sa v okrese nachádzajú i neprispôsobiví občania rómskeho pôvodu. Najmä v obci Plavecký Štvrtok.

c) Hospodárska charakteristika územia

Poľnohospodárska výroba v okrese je prevažne zameraná na pestovanie obilnín a krmovín, najmä kukurice. Tradíciu má aj zeleninárstvo. Novou úspešne pestovanou zeleninou je špargľa v spoločnosti Asparagus, s.r.o. v k. ú. Veľké Leváre, Malé Leváre a Kostolište.

Na území okresu Malacky sa nachádzajú ložiská zemného plynu, ropy, gazolínu, pieskov a štrkopieskov. Vo vytŕažených ložiskách zemného plynu sú vybudované podzemné zásobníky importovaného zemného plynu.

Dominujúcimi priemyselnými odvetvami sú strojársky, elektrotechnický, ťažobný a stavebný. Budúcnosť má strojársky priemysel - výstavba nových priemyselných objektov na výrobu automobilových komponentov pre automobilový priemysel a drevospracujúci priemysel pre výrobu nábytku.

Malacky a ich okolie sú súčasťou kultúrno-geografického regiónu Záhorie. Majú významnú polohu na križovatke európskych dopravných systémov /železnica, diaľnica/.

Celková výmera územia obvodu s rozčlenením na fondy:

Rozloha obvodu	Plocha	m.j.	Percent
Celková rozloha	94 886	ha	100,0 %
Poľnohospodárska pôda	34 204	ha	36,1 %
Les	49 755	ha	52,4 %
Vodná plocha	1 995	ha	2,1 %
Zastavaná plocha	3 266	ha	3,4 %
Ostatná plocha	5 666	ha	6,0 %

Objekty poľnohospodárskej výroby

Typ	Výmera (v ha)	Názov
s.r.o.	5807	Agropartner, spol. s r.o. Plavecké Podhradie
a.s.	2781	Jakos a.s. Kostolište
PD	825	PD Lozorno
s.r.o.	8200	First Farms Agra M s.r.o., Malacky
s.r.o.	333	Asparagus s.r.o., Malé Leváre

B. Možné riziká vzniku mimoriadnych udalostí

B.1. Oblasti možného ohrozenia mimoriadnymi javmi poveternostného a klimatického charakteru

a) Vietor

Maximálne rýchlosti vetrov boli namerané v mesiacoch júl, august a január. Extrémne rýchlosti vetrov, prevažne severozápadné, boli namerané v zimnom období vo výške 7-10 km až 200 km/hod. Pri prechode teplých frontov nárazy vetra dosahujú rýchlosť až 125 km/h. Na jar a jeseň, pokiaľ nie je pôda dostatočne vlhká, za suchého počasia vzniká pri prízemnom prúdení rýchlosti nad 70 km/h na piesočnom povrchu mierna až silná prachová víchrica.

b) Teplotné extrémny

V zimných mesiacoch je územie okresu viac ohrozované tvorbou námraz a poľadovicou a niekoľko hodinovou snehovou kalamitou. Pri mohutných teplotných inverziách trvajúcich niekoľko dní sa vyskytujú silné námrazy od nadmorských výšok 350 m n. m.. Východné prúdenie spôsobuje za podpory prílivu teplejšieho vzduchu od juhovýchodu tvorbu námraz na stromoch a tvorbu závejov na celom území okresu.

c) Búrky a prívalové dažde

V poslednom období zmenou klimatických podmienok pri dlhotrvajúcich alebo extrémnych dažďoch môžu ohroziť niektoré vnútorné toky podhorské obce z dôvodu svojho rozsiahleho povodia a úzkeho údolia nad obcou. V júli 1999 spôsobili značné škody na majetku obyvateľstva, obcí a štátu Stupavský a Suchý potok, menšie škody Jablonovský a Pernecký potok.

d) Inverzia

V okrese Malacky zriedkavý jav.

e) Hmly

Bežný jav, najmä na jeseň a v zimnom období.

f) Snehové lavíny

Vzhľadom k zalesnenému pohoriu Malých Karpát sa lavínové nebezpečenstvo nepredpokladá.

g) Snehové kalamity

Pri dlhšom a výdatnom snežení sa môžu vyskytnúť. Komplikujú najmä dopravu.

h) Námrazy a poľadovice

Bežný jav, najmä v zimnom období.

B.2. Oblasti možného ohrozenia svahovými deformáciami a seizmickou činnosťou

a) Svahové deformácie

V okrese Malacky je možnosť zosuvu pôdy, alebo skál na niektorých krátkych úsekoch cesty Pernek - horský hotel Baba cez horský masív Malých Karpát.

b) Seizmická činnosť

Seizmickou činnosťou v okrese je ohrozená najmä oblasť Malých Karpát 7° MSK-64, ostatná časť okresu 6° MSK-64. Seizmicky aktívnou oblasťou v okrese Malacky je okolie obce Pernek s maximálne nameranou intenzitou 7° MSK-64.

Seizmicky aktívne oblasti mimo okres:

- okolie Dobrej vody s maximálnou intenzitou nad 8° (20 km od severovýchodnej hranice)
- oblasť východných Álp 7 - 8°,
- Komárno 8 - 9° MSK-64.

V okrese Malacky sa nachádza jeden tektonický zlom - Lábsky zlom.

B.3. Oblasti možného ohrozenia povodňami, oblastí možného ohrozenia v prípade porušenia vodnej stavby

a) Povodne

Územie okresu patrí do povodia rieky Moravy. Vnútorne toky okresu sú napojené na rieku Moravu cez prečerpávacie stanice Malé Leváre a Zohor, ktoré zabezpečujú vtok do Moravy i pri jej vyššej vodnej hladine. Do Moravy sa voľne vlieva len tok Rudava v k. ú. Malé Leváre.

Ohrozenie rozlivom vodných tokov, rozrušením ochranných hrádzi a zariadení sa predpokladá v obvode na toku Morava a Rudava. V prípade rozrušenia protipovodňových hrádzi a vyšších hladín ako je storočná voda, by bolo zaplavené nasledujúce územie povodia rieky Morava: západný okraj obcí Malé Leváre, Zohor a obce Gajary, Jakubov, Suchohrad, Záhorská Ves a Vysoká pri Morave.

Ohrozenie rozlivom vodných tokov, rozrušením ochranných hrádzi a zariadení mimo obvod - storočná voda rieky Dunaj – obce Vysoká pri Morave a Zohor.

Druh ohrozenia	Rozloha km ²	Počet ohr. obyvateľov	Obce v ohrozenom priestore	Poznámka
zátopové storočné vody	150	11 461	Gajary, Jakubov, Malé Leváre, Suchohrad, Vysoká pri Morave, Záhorská Ves	rieka Morava
tisícročná voda	35	5 888	Vysoká pri Morave, Zohor	rieka Dunaj
vnútorné toky pri extrémnych zrážkach	Stupavský potok - Borinka, Stupava, Suchý potok Lozorno, Jablonovský potok - Jabloňové, Pernecký potok - Pernek, Malina - Kuchyňa, Malacky			

b) Vodné stavby

Melioračná nádrž Lozorno II. o objeme 2,05 mil. m³, nádrž Kuchyňa a Vývrat môžu spôsobiť rozsiahle zaplavenie katastrálneho územia Lozorno, časť obce pozdĺž Suchého potoka, obec Kuchyňa a Rohožník.

Druh ohrozenia	Rozloha km ²	Počet ohr. obyvateľov	Obce v ohrozenom priestore	Poznámka
zátopová vlna – pretrhnutie nádrže	15	3 184	Lozorno	Lozorno II. 2,05 mil. m ³
zátopová vlna – pretrhnutie nádrže	10	1 786	Kuchyňa	485 000 m ³
zátopová vlna – pretrhnutie nádrže	8,4	3 564	Rohožník - Vývrat	344 000 m ³

B.4. Oblasť možného ohrozenia požiarimi a výbuchmi

a) Lesné požiare

V okrese je ohrozenie veľkými lesnými požiarimi najmä v letných mesiacoch na území Malých Karpát a Borskej nížiny, ktoré sú súvisle zalesnené listnatými drevinami resp. borovicou. Ohrozenie požiarimi v borovicovom lese je asi na ploche 350 km² s 10 000 obyvateľmi v obciach Jakubov, Kostolište, Lozorno, Plavecký Štvrtok, Závod a vo Vojenskom obvode Záhorie.

Možnosť vzniku veľkých požiarov je i v oblasti podzemných zásobníkov plynu s množstvom manipulačných sond v borovicových lesoch.

b) Požiare a výbuchy vo výrobných podnikoch vyplývajúce z povahy ich činnosti

Výrobné podniky sú uvedené v Tabuľke č. 5

B.5. Oblasť možného ohrozenia všetkými druhmi dopravy

a) Cestná doprava

Na cestnej komunikácii Malacky - horský hotel Baba je prechod horským masívom Malých Karpát v dĺžke asi 12 km. Je charakteristický veľkým prevýšením terénu a prudkými zákrutami. Pri nepriaznivých poveternostných situáciách je možný výskyt závalov lesnými porastmi, poľadovica alebo vznik dopravných nehôd.

Časté dopravné nehody sa stávajú i na úseku diaľnice D2 Bratislava - Kúty na ktorej sa prepravujú nebezpečné látky. Diaľnica prechádza okrajom obce Závod a miest Malacky a Stupava. Súbežne s diaľnicou vedie cesta I. triedy č.2 v dĺžke 34 km.

Diaľnica je prepojená s ostatnou cestnou sieťou diaľničnými privádzačmi:

Stupava - cesta III. triedy Stupava - Záhorská Ves,

Lozorno - cesta č.2 I. triedy, č.501 II. triedy Lozorno – Pernek – Rohožník – Plavecký Mikuláš,

Malacky - cesta č.503 II. triedy Záhorská Ves – Malacky – Pernek - horský hotel Baba

cesta č.590 II. triedy Malacky - Studienka

cesta III. triedy Malacky –Rohožník,

b) Železničná doprava

Železnicou sú prepravované NL na trati Bratislava - Kúty. Prechádza obcou Plavecký Štvrtok a mestom Malacky. Okrajovo obcami Zohor, Veľké Leváre a Závod.

c) Letecká doprava

Nad územím okresu nie sú medzinárodné letové trasy z dôvodu pravidelnej vojenskej činnosti vo VVP: Kuchyňa, Záhorie a Turecký Vrch. V okrese sa nachádza vojenské letisko Malacky, ktoré sa nachádza 12 km juhovýchodne od mesta Malacky medzi obcami Pernek a Kuchyňa s VPD orientovanou v smere 20/02. Na letisku je dislokované Samostatné dopravné krídlo OS SR, ktoré vykonáva nad územím okresu výcvikovú a prepravnú činnosť. Letisko je využívané i bojovými lietadlami OS SR a NATO, ktoré nad územím okresu vykonávajú výcvikové lety.

d) Nehody lanových dráh

V okrese sa nenachádzajú lanové dráhy.

e) Nehody lodnej dopravy

V okrese sa nevyužíva lodná doprava. Iba na hraniciach s Rakúskom premáva kompa Záhorská Ves – Angern.

f) Nehody produktovodov

V dôsledku úniku plynu z podzemných zásobníkov, zo zemných vrtov a plynovodov môže vzniknúť zvýšená koncentrácia plynu a pri styku s ohňom môže nastať výbuch. V prípade požiaru by bolo ohrozené katastrálne územie mesta Malacky a obcí Gajary, Jakubov, Kostolište, Láb, Plavecký Štvrtok, Studienka, Suchohrad, Záhorská Ves, Vysoká pri Morave a Závod.

B.6 Oblasti možného ohrozenia únikom nebezpečnej látky

a) Jadrové zariadenie

Pásmo ohrozenia JEZ Jaslovské Bohunice nezasahuje do okresu Malacky.

b) Stacionárne zdroje nebezpečných látok

Na území okresu Malacky sa nachádzajú **2 objekty spoločnosti NAFTA a.s., Bratislava:** Centrálné areály podzemného zásobníka zemného plynu so sídlom v Plaveckom Štvrtku a v obci Gajary – Bádén a **1 objekt** podniku Podzemného zásobníka zemného plynu **spoločnosti POZAGAS a.s., Malacky** ktoré sú v zmysle § 3 ods. 3 zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov **zaradené** do kategórií takto:

NAFTA a.s. Plavecký Štvrtok zaradený do kategórie „B“

NAFTA a.s. Gajary – Báden zaradený do kategórie „B“
POZAGAS a.s. , Malacky zaradený do kategórie „B“

V okolí zberných stredísk spoločnosti POZAGAS a.s. sa nenachádzajú ďalšie firmy, ktoré by boli ohrozované vzhľadom na možné dopady. Tak isto sa v okolí stredísk nevykonávajú činnosti s potenciálom vyvolať závažnú priemyselnú haváriu na technológiách spoločnosti.

Zo všetkých prevádzok spoločnosti Nafta a.s. má potenciál domino efektu len CA PZZP. V jeho tesnej blízkosti (cca 14 metrov západne) sa nachádza meracia stanica zemného plynu MS Láb IV., patriaca spoločnosti POZAGAS a.s..

Vzájomné ovplyvňovanie zdrojov rizík nie je uvažované, keďže na posudzovaných strediskách je vybudovaný havarijný odtlakovací systém, ktorý v prípade aktivovania uzavrie vstupné uzávery do strediska a uzávery na prípojkách sond (teda stredisko izoluje) a otvorí uzávery odtlakovacieho systému čím sa veľmi rýchlo zníži tlak v zariadeniach a zároveň sa plyn odvedie na bezpečné miesto.

V prípade CA PZZP je vybudovaný systém, ktorý izoluje stredisko a navyše uzatvorí aj všetky diaľkovo ovládané uzávery. Aby neprišlo k pretlakovaniu (vplyvom zvyšovania teploty plynu) v uzavretom zariadení je tu vybudovaná hydrantová sieť a ručné vodné monitory, na nadzemných hydrantoch, ako i dva diaľkovo ovládané monitory, ktorých úlohou je ochladzovať, prípadne uhasiť možný požiar.

Spoločnosť Nafta a.s. nemá vedomosť, že by v jej okolí vykonával činnosť iný subjekt s potenciálom spôsobiť závažnú priemyselnú haváriu na zariadeniach spoločnosti.

Ďalším možným zdrojom ohrozenia sú čerpace stanice pohonných hmôt, ktoré sú vybudované na okrajoch miest Malacky a Stupava, a niektorých obcí.

Pre uvedené podniky sa nevypracúva dokumentácia protichemických oparení podľa § 14 ods. 1 písm. a) a písm. b) zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

c) Preprava nebezpečných látok

Vid' bod B.5.

B.7. Oblasti možného ohrozenia vznikom chorôb a epidémií

a) Ochorenia ľudí

Okres Malacky môže byť postihnutý šírením infekčných chorôb akými sú chrípka, vtáčia chrípka, SARS a ďalšie. Prenos vírusových ochorení je najčastejšie z chorého človeka vzdušnou cestou a to najmä pri dýchaní, kýchaní, kašľaní a nepriamo aj kontaminovanými predmetmi. Vírus infikuje bunky sliznice dýchacieho traktu. Šírenie prebieha najrýchlejšie v miestach s väčšou kumuláciou osôb, ako sú predškolské a školské zariadenia, hromadné dopravné prostriedky, väčšie pracovné kolektívy. Priestory zvýšeného epidemického alebo epizootického ohrozenia nie sú na území okresu evidované.

Časové faktory ohrozenia vznikom chorôb a epidémií môžu byť v závislosti na konkrétnych podmienkach strednodobé až dlhodobé. Od marca roku 2020 do súčasnosti je okres Malacky ohrozený šírením pandémie ochorenia COVID-19, spôsobenej laboratórne vyvinutým a zmutovaným typom koronavírusu SARS-CoV-2.

b) Ochorenia zvierat

Chov hospodárskych zvierat má v posledných rokoch na území okresu klesajúcu tendenciu. Poľnohospodárske podniky, ktoré sa zaoberajú živočíšnou výrobou sa zameriavajú na chov hovädzieho dobytku. Chov ošípaných zachováva už len nevýznamný počet poľnohospodárov. Obmedzením živočíšnej výroby v poľnohospodárstve prišlo i k zníženiu

výskytu prenosných ochorení zvierat a šíreniu rozsiahlych nákaz. Z prenosných ochorení zvierat je možné predpokladať výskyt ochorení hlavne u hovädzieho dobytku a to napr. Bovinná spongiformná encephalopatia (BSE), nazývaná tiež „choroba šíalených kráv“. Klasický mor ošípaných (KMO) je vírusové ochorenie, ktoré sa obmedzuje len na jeden druh zvierat. Postihuje ošípané a diviaky, ktoré sú prirodzeným hostiteľom vírusu. Vznik slintačky a krívačky (SLAK) - nákaza sa šíri priamym stykom chorých zvierat so zdravými, ako aj nepriamo prostredníctvom živých prenášačov a rôznych materiálov a predmetov, s ktorými prišli choré zvieratá do styku. Z neživých prenášačov majú najväčší význam dopravné prostriedky všetkého druhu, mlieko a mliečne výrobky, hnoj, močovka, časti odevu, obuvi a podobne. Výskyt uvedených ochorení vo zvýšenej miere nebol na území okresu v minulom období zaznamenaný.

Z dôvodu ochorenia afrického moru ošípaných bol uznesením vlády SR č.436 zo dňa 21.07.2021 schválený „Návrh opatrení na komplexné riešenie zabránenia šíreniu a eradikáciu afrického moru ošípaných“. Podľa informácie predloženej ministrom pôdohospodárstva a rozvoje vidieka na rokovaní vlády SR dňa 05.10.2022, okres Malacky patrí do bielej zóny – oblasť bez obmedzení.

c) Ochorenia rastlín

Výskyt epizootií je podmienený nákazovou situáciou všeobecne a taktiež vzájomnou prítomnosťou akýchkoľvek faktorov, ktoré sa môžu podieľať na šírení (napr. krmivo). Veterinárnu službu k ochrane územia okresu dôslednou kontrolou importovaných zvierat a surovín živočíšneho pôvodu, krmív a rastlinných produktov v zmysle zákona č. 337/1998 Z. z. o veterinárnej starostlivosti a o zmene a doplnení niektorých ďalších zákonov zabezpečuje Regionálna veterinárna a potravinová správa Senec.

B.8. Oblasť ohrozené inými druhmi mimoriadnych udalostí

a) Oblasť ohrozené rizikami technogénneho charakteru

Výpadky elektrickej energie môžu nastať pri veľmi nepriaznivom počasí, spojenom so silným vetrom, mrazom, alebo technologickou poruchou. Výrobné podniky sú na tieto prípady pripravené záložnými zdrojmi napájania.

b) Oblasť ohrozené rizikami sociogénneho charakteru

(Oblasť ohrozené teroristickými útokmi chemického alebo biologického charakteru – špecifikácia a vytypovanie ohrozených priestorov a objektov, miesta s výskytom veľkého počtu ľudí) – Tabuľka č. 11

c) Oblasť ohrozené rizikami enviromentálneho charakteru

Oblasť väčšieho rozsahu ohrozenia sa v okrese nepredpokladajú. K menším ohrozeniam môže dôjsť vplyvom dopravnej nehody, alebo pri nelegálnom skladovaní nebezpečného odpadu.

d) Oblasť ohrozené možnou kumuláciou rôznych druhov mimoriadnych udalostí

V dôsledku úniku plynu z podzemných zásobníkov, zo zemných vrtov a plynovodov môže vzniknúť zvýšená koncentrácia plynu a pri styku s ohňom môže nastať výbuch. V prípade požiaru by bolo ohrozené katastrálne územie mesta Malacky a obcí Gajary, Jakubov, Kostolište, Láb, Plavecký Štvrtok, Studienka, Suchohrad, Záhorská Ves, Vysoká pri Morave a Závod.

Druh ohrozenia	km ²	Obyvateľov	Ohrozený priestor
Požiar veľmi horľavých plynov s lesným požiarom	150	9 505	Jakubov, Kostolište, Plavecký Štvrtok, Závod
Požiar jedovatej látky s lesným požiarom	10	6 000	časť Malaciek a objekty Tower Automotive a.s., Swedwood spol. s r.o.
Požiar horľavého plynu s jedovatou látkou – sírovodík	0,003	50	ZPS Závod havária vrtnej súpravy s požiarom

C. Prehľad rizík na analyzovanom území

a) Tabuľka prehľadu rizík možného vzniku mimoriadnych udalostí

Vid Tabuľka č. 1

b) Sily a prostriedky na zdolávanie mimoriadnych udalostí

Rozhodujúcu úlohu pri záchranných prácach na území obvodu budú mať:

- HaZZ, Záchranná brigáda HaZZ,
- Technické a havarijné jednotky objektov
- Odborné skupiny v pôsobnosti rezortu pôdohospodárstva
- Verejnoprávne inštitúcie s humanitným poslaním, poskytovatelia záchranej zdravotnej služby.

Prehľad vid Tabuľka č. 2

D. Závery a odporúčania

a) Odporúčania pre vypracovanie plánov ochrany obyvateľstva

Okresný úrad Malacky v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č.42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a zmien plánuje ochranné opatrenia a vypracúva plán ochrany obyvateľstva pre prípad vzniku mimoriadnej udalosti. V zmysle zákona č.7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a zmien vypracováva povodňový plán záchranných prác. Plány ochrany obyvateľstva majú vypracované taktiež všetky obce okresu. Povodňový plán vypracovali obce - Gajary, Jakubov, Malé Leváre, Suchohrad, Vysoká pri Morave, Záhorská Ves a Zohor.

V pláne ochrany obyvateľstva vedie prehľady o prostriedkoch varovania obyvateľstva a vyznázovania osôb, vyhodnotenia následkov ohrozenia stacionárnymi zdrojmi nebezpečných látok, vyhodnotenia následkov ohrozenia ostatnými možnými mimoriadnymi udalosťami (požiare, víchrice, teroristické útoky a pod.), prehľady o priestoroch a kapacite pre núdzové ubytovanie a núdzové zásobovanie, prehľad síl a prostriedkov využiteľných pri vykonávaní záchranných prác po vzniku mimoriadnej udalosti a taktiež dokumentáciu na zabezpečenie monitorovania územia okresu, dokumentáciu na zabezpečenie vykonania evakuácie a ukrytia osôb.

V súčinnosti s obcami, právnickými osobami a fyzickými osobami – podnikateľmi, plán ochrany obyvateľstva priebežne aktualizuje.

Právnické osoby a fyzické osoby – podnikatelia, ktorí svojou činnosťou môžu ohroziť život, zdravie alebo majetok, sú povinní zabezpečiť vypracovanie plánu ochrany svojich

zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, v rozsahu určenom okresným úradom. Sú povinní informovať obec a okresný úrad o možnom nebezpečenstve a jeho rozsahu, o spôsobe ochrany a likvidácie následkov, a tieto pravidelne aktualizovať. V súčinnosti s okresným úradom a obcou zabezpečiť pravidelnú aktualizáciu plánu ochrany.

Právnické osoby a fyzické osoby - podnikatelia ohrozené vznikom mimoriadnej udalosti zabezpečia vypracovanie plánov ochrany svojich zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti v zmysle zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov a zmien v rozsahu určenom okresným úradom. Podnikatelia, ktorých objekty sú ohrozené povodňami vypracujú povodňový plán záchranných prác v zmysle zákona č. 7/2010 Z. z. o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a zmien.

Existujú však ďalšie potenciálne zdroje ohrozenia, ktoré nie je možné predbežne lokalizovať. Sú to napr. snehové kalamity, veľké požiare a nákazy. V týchto prípadoch sa plány ochrany obyvateľstva nevypracovávajú, nakoľko nie je vopred známe miesto vzniku mimoriadnej udalosti ani veľkosť ohrozeného územia.

Odporúčania pre plánovanie evakuácie

Podľa následkov jednotlivých mimoriadnych udalostí je potrebné plánovať krátkodobú, alebo dlhodobú evakuáciu nad 72 hodín. Vzhľadom na rozsah evakuácie jej plánovanie zabezpečuje okresný úrad.

Pri únikoch nebezpečných látok je potrebné plánovať krátkodobú evakuáciu do 72 hodín, pretože sa v stanovenej lehote predpokladá zvládnutie dekontaminácie budov, materiálu a terénu. Pri úniku NL ľahších ako vzduch (amoniak), za priaznivých rozptylových podmienok (vertikálna stálosť atmosféry, vietor) a za predpokladu, že tieto látky nebudú mať možnosť reagovať so vzdušnou vlhkosťou a vytvárať zlúčeniny ťažšie ako vzduch, ktoré by sa komplikovane odstraňovali hlavne z podzemných priestorov, nebude pravdepodobne potrebná ani krátkodobá evakuácia, ale postačí krátkodobé opustenie ohrozených priestorov. Evakuácia obyvateľstva sa plánuje na stupni obec.

Operatívne riešenie evakuácie osôb by mohlo ďalej pripadať do úvahy najmä v prípadoch:

- povodní na vodných tokoch
- pri havárii počas prepravy nebezpečných látok po cestnej a železničnej sieti
- pri požiaroch väčšieho rozsahu v obytných zónach.

b) Odporúčania na prijímanie preventívnych opatrení na ochranu a zníženie rizík ohrozenia mimoriadnymi udalosťami

S cieľom predchádzania vzniku mimoriadnej udalosti a znižovania možnosti ich vzniku na území okresu zo stupňa okresného úradu, obcí, ohrozovateľov a ostatných právnických osôb a podnikateľov je potrebné prijať nasledovné opatrenia:

1. Zo strany okresného úradu v ročných plánoch kontrol zakotviť kontrolu plnenia povinností právnických osôb zameranú na spracovanie, aktualizáciu a prijímanie opatrení na zníženie možných rizík vzniku mimoriadnej udalosti.
2. Okresný úrad a obce okresu zabezpečiť informácie pre obyvateľstvo a verejnosť vyplývajúce z ustanovenia § 14 ods.1 písm. p), §15 ods.1 písm. a) a § 15a ods.1, 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 42/1994 o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.
3. Právnické osoby, ktoré svojou činnosťou môžu ohroziť zdravie a majetok v pravidelných intervaloch a pri závažných zmenách ihneď aktualizovať vlastné plány ochrany. O vzniknutých zmenách bezodkladne informovať okresný úrad. Prijímať opatrenia na

vylepšenie technického a technologického charakteru, ktoré by viedli k zvýšeniu bezpečnosti prevádzky, zariadení a tým i k ochrane vlastných zamestnancov a ostatného obyvateľstva na ohrozenom území. Vykonávať monitorovanie územia na zistenie a hodnotenie územia pred vznikom mimoriadnej udalosti spojenej s únikom nebezpečnej látky.

4. Vyžadovať precvičovanie plánu ochrany zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti, ak nevypracúvajú havarijné plány podľa osobitných predpisov (§ 10 zákona č. 128/2015 Z. z. o prevencii závažných priemyselných havárií a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Plán ochrany je potrebné precvičiť raz za tri roky.
5. Pozornosť venovať teoretickej a praktickej príprave vytvorených štábov a odborných jednotiek CO.
6. Zvýšenú pozornosť venovať spracovaniu a aktuálnosti dokumentácie pre vyrozumenie osôb a varovanie obyvateľstva, ako aj vlastných zamestnancov a v blízkosti objektu. V podmienkach obcí a právnických osôb udržiavať v prevádzky schopnom stave vyrozumievacie zariadenia (sirény, rozhlas atď.) a tieto pri vzniku mimoriadnej situácie neodkladne použiť.
7. Riadiť a organizovať prípravu na CO so zameraním na možnosti ohrozenia a spôsob ochrany.
8. V spolupráci verejnoprávnymi inštitúciami s humanitným poslaním organizovať a vykonávať preventívno - výchovnú a propagačnú činnosť v oblasti CO. Informovať obyvateľstvo o postupoch pri sebaochrane a vzájomnej pomoci.

Sumárne zhodnotenie možného ohrozenia územia okresu následkami mimoriadnych udalostí:

- povodeň rieky Moravy - 6 obcí
- povodeň rieky Dunaj - 2 obce
- havária vrtnej súpravy zemného plynu, ropy s požiarom – k. ú. okresného mesta a 10 obcí
- havária pri výrobe, preprave, skladovaní a manipulácii s nebezpečnými látkami - 7 objektov
- havária pri preprave nebezpečných látok po diaľnici a železnici
- lesné požiare

E. Prílohy

